

Bruxelles, 12.5.2021
COM(2021) 400 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Calea către o planetă sănătoasă pentru toți
Plan de acțiune al UE: „Către reducerea la zero a poluării aerului, apei și solului”

{SWD(2021) 140 final} - {SWD(2021) 141 final}

1. INTRODUCERE

Deși, la nivel mondial, se depun eforturi fără precedent pentru combaterea pandemiei de COVID-19, **amenințările persistente la adresa sănătății planetei noastre** impun, de asemenea, adoptarea de măsuri urgente de remediere. Schimbările climatice, poluarea mediului¹, declinul biodiversității și exploatarea nedurabilă a resurselor naturale prezintă riscuri multiple pentru sănătatea umană, animală și a ecosistemelor. Printre acestea se numără bolile infecțioase și cele netransmisibile, rezistența la antimicrobiene și deficitul de apă². Pentru a construi o planetă sănătoasă pentru toți, Pactul verde european³ solicită UE, printre altele, să monitorizeze, să notifice, să prevină și să remedieze mai bine **poluarea aerului, a apei, a solului și cea cauzată de produsele de consum**.

Este imperios necesar să acționăm: poluarea poate cauza cancer, cardiopatie ischemică, bronhopneumopatie obstructivă, accidente vasculare cerebrale, afecțiuni mintale și neurologice, diabet etc.⁴ (a se vedea figura 1). În pofida progreselor concrete înregistrate, în 2015, potrivit estimărilor, poluarea continua să fie responsabilă pentru 9 milioane de decese premature în întreaga lume (16 % din totalul deceselor) – de trei ori mai mult decât numărul deceselor cauzate de SIDA, tuberculoză și malarie la un loc și de 15 ori mai mult decât numărul deceselor rezultate în urma tuturor războaielor și a altor forme de violență⁵. În UE, poluarea provoacă anual între 1 și 8 decese⁶.

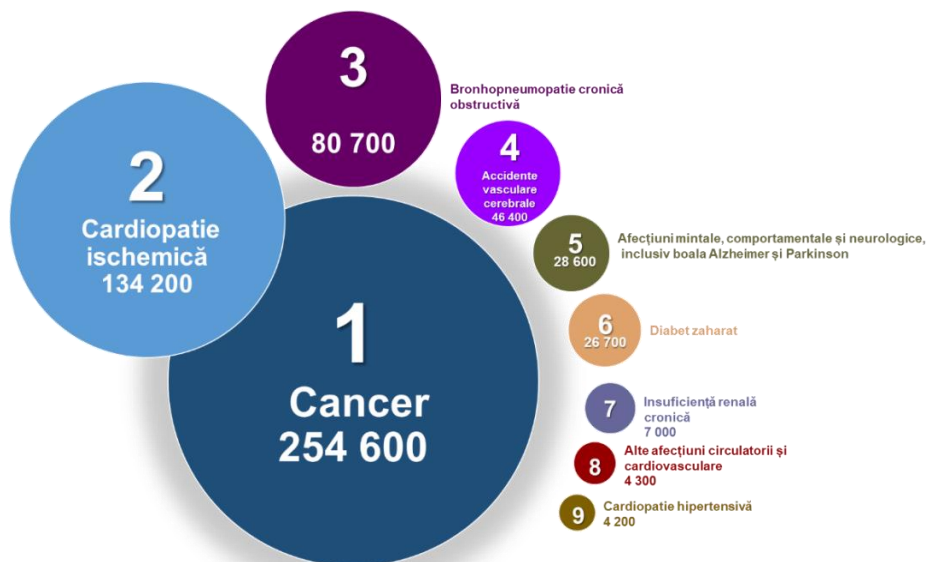

Figura 1. Primele 10 boli netransmisibile care provoacă decese și care pot fi atribuite mediului [Sursa: AEM – Healthy environment, healthy lives (Un mediu sănătos, vieți sănătoase), 2018, pe baza datelor OMS (2016)].

Combaterea poluării este, de asemenea, o luptă pentru echitate și egalitate. Cele mai nocive efecte ale poluării asupra sănătății umane sunt suportate, de regulă, de grupurile cele mai

¹ Articolul 3 alineatul (2) din Directiva 2010/75/UE: „«poluare» înseamnă introducerea directă sau indirectă, ca rezultat al activității umane, de substanțe, vibrații, căldură sau zgomot în aer, apă sau sol, care poate avea efect nociv asupra sănătății umane sau asupra calității mediului, care poate conduce la efecte dăunătoare asupra proprietății materiale sau poate altera sau afecta mediul ambiant și alte utilizări legitime ale mediului”.

² A se vedea UNEP (2021): Making Peace with Nature (Restaurarea păcii cu natura).

³ COM(2019) 640 final.

⁴ IEEP (2020): „Mental health and the environment” (Sănătatea mintală și mediul).

⁵ Raportul Comisiei Lancet asupra poluării și a sănătății (octombrie 2017).

⁶ Raportul AEM nr. 21/2019: Healthy environment, healthy lives (Un mediu sănătos, vieți sănătoase).

vulnerabile. Acestea includ copiii, a căror dezvoltare poate fi afectată grav pe termen lung, persoanele cu afecțiuni medicale, persoanele în vârstă, persoanele cu handicap și persoanele care trăiesc în condiții socioeconomice mai precare⁷. La nivel mondial, țările cu venituri mici și medii sunt cele mai afectate de bolile provocate de poluare, înregistrând aproape 92 % din decesele cauzate de aceasta⁸.

Poluarea amenință, de asemenea, biodiversitatea și contribuie în mod semnificativ la dispariția în masă a speciilor. Alături de schimbările în utilizarea terenurilor și a mării, de supraexploatarea resurselor naturale, de schimbările climatice și de speciile alogene invazive, poluarea este unul dintre cei cinci factori principali ai declinului biodiversității. În prezent, poluarea amenință supraviețuirea a peste 1 milion din cele 8 milioane de specii de plante și de animale estimate ale planetei și se preconizează că situația se va înrăutăți, dacă nu ne vom schimba⁹. În general, realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) este amenințată de o serie de riscuri de mediu care se amplifică și se consolidează reciproc.

Progresul economic și reducerea poluării nu se exclud: între 2000 și 2017, PIB-ul UE a crescut cu 32 %, în timp ce emisiile principalilor poluanți atmosferici au scăzut cu 10 % (amoniac, în principal din agricultură), ajungând la 70 % (oxizi de sulf, provenind în principal din producția industrială)¹⁰. Cu toate acestea, **creșterea globală de cinci ori a economiei mondiale din ultimele cinci decenii a avut un cost enorm asupra mediului la nivel mondial**¹¹.

Argumentele economice pentru luarea de măsuri împotriva poluării sunt clare, iar beneficiile pentru societate depășesc cu mult costurile, la fel cum costurile inacțiunii depășesc cu mult costurile rezultate în urma luării de măsuri. De exemplu, poluarea aerului presupune costuri la nivelul activităților sanitare și economice estimate la valori cuprinse între 330 și 940 de miliarde EUR pe an în UE¹², inclusiv zile lucrătoare pierdute, costurile asistenței medicale, pierderea randamentului culturilor și daunele cauzate clădirilor, în timp ce toate măsurile luate în UE pentru îmbunătățirea calității aerului au un cost combinat estimat cuprins între 70 și 80 de miliarde EUR pe an¹³. Cererea tot mai mare de bunuri și servicii mai puțin poluante implică oportunități de afaceri semnificative, mobilizând deja întreprinderile din UE în direcția unor soluții inovatoare. Eforturile de redresare pot sprijini această tendință. Luarea de măsuri împotriva poluării în prezent presupune, de asemenea, solidaritatea între generații.

În același timp, **avem nevoie de o imagine de ansamblu mai bine integrată asupra poluării** pentru ca actorii publici și privați să abordeze problemele legate de poluare în spațiu și în timp, precum și interacțiunea acestora cu alte considerente de mediu, sociale și economice cât mai eficiente posibil în deciziile lor de politică, investiții și achiziții.

Majoritatea europenilor sprijină acțiunile de combatere a poluării: protecția mediului este menționată ca fiind foarte importantă, iar poluarea drept cea mai importantă problemă de mediu

⁷ Raportul AEM nr. 22/2018: Unequal exposure and unequal impacts (Expunere inegală și consecințe inegale).

⁸ UNEP/EA.4/3 (2018): Implementation plan „Towards a Pollution-Free Planet” (Planul de punere în aplicare „Către o planetă fără poluare”).

⁹ IPBES (2019), [Summary for policymakers \(Rezumat pentru factorii de decizie\)](#), p. 17-19, B.10-B.14; Agenția Europeană de Mediu (2019), [The European environment – state and outlook \(Mediul european – stare și perspectivă\), 2020](#).

¹⁰ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2019) 427.

¹¹ Raportul UNEP (2021): Making Peace with Nature (Restaurarea păcii cu natura).

¹² Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2013) 531.

¹³ IIASA (2017): „Costs, benefits and economic impacts of the EU Clean Air Strategy and their implications on innovation and competitiveness” (Costuri, beneficii și efecte economice ale Strategiei UE pentru aer curat și implicațiile acestora asupra inovației și a competitivității).

după schimbările climatice¹⁴. Majoritatea respondenților la consultarea publică deschisă cu privire la acest plan de acțiune¹⁵ sunt de părere că **actorii societali relevanți nu depun suficiente eforturi** și că **UE și guvernele naționale trebuie să ia măsuri**. Intensificarea acțiunii la nivel internațional, o mai bună punere în aplicare a legislației în materie de poluare, promovarea educației formale și influențarea schimbărilor comportamentale au fost identificate drept cele mai eficiente direcții de urmat.

Poluarea nu se oprește la frontiere. În timp ce poluarea pătrunde în UE prin intermediul oceanelor, al râurilor, al vântului sau al bunurilor importate, UE cauzează, de asemenea, o poluare semnificativă în alte părți ale lumii prin propriile sale tipare de producție și consum, precum și prin deșeurile generate. În același timp, UE dispune de instrumente puternice pentru a contribui la eforturile de atenuare a poluării la nivel mondial, prin intermediul politicilor și fondurilor sale, al diplomației sale ecologice, precum și prin stimularea inovării, cu o producție mai curată și un consum mai durabil de bunuri și servicii.

Argumentele de sănătate publică, de mediu, morale și socioeconomice care susțin poziția de lider a UE în lupta globală împotriva poluării sunt în prezent mai puternice ca niciodată¹⁶. Acum este momentul să fim ambițioși, să răspundem aspirațiilor legitime ale oamenilor de a-și proteja sănătatea, mediul și mijloacele de subsistență – și să restaurăm pacea cu planeta noastră.

2. CĂTRE OBIECTIVUL DE REDUCERE LA ZERO A POLUĂRII AERULUI, APEI ȘI SOLULUI

2.1. Obiectivul ambițios de reducere la zero a poluării

Viziunea asupra obiectivului de reducere la zero a poluării pentru 2050: o planetă sănătoasă pentru toți

Poluarea aerului, apei și solului este redusă la niveluri care nu mai sunt considerate dăunătoare sănătății și ecosistemelor naturale și care respectă limitele cărora le poate face față planeta noastră, creând astfel un mediu fără substanțe toxice.

Obiectivul ambițios de reducere la zero a poluării¹⁷ este un obiectiv transversal care contribuie la **Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a ONU¹⁸** și completează obiectivul de realizare a neutralității climatice până în 2050, în sinergie cu obiectivele privind economia verde și circulară și de refacere a biodiversității. Acesta face parte integrantă din numeroase inițiative ale Pactului verde european, precum și din alte inițiative¹⁹, iar Comisia va continua să includă obiectivul ambițios de reducere la zero a poluării în inițiativele strategice viitoare.

¹⁴ A se vedea sondajul Eurobarometru special 501 (martie 2020) „Attitudes of European citizens towards the environment” (Atitudinile cetățenilor europeni față de mediu).

¹⁵ Ecorys (2021): „*Consultations on the EU Action Plan towards a zero pollution ambition for air, water and soil*” (Consultări asupra Planului de acțiune al UE către obiectivul ambițios de reducere la zero a poluării aerului, apei și solului), raport de sinteză (a se vedea portalul „[Exprimați-vă părerea!](#)”).

¹⁶ Raportul Comisiei Lancet asupra poluării și a sănătății (2018).

¹⁷ Astfel cum se prevede în prezentul plan de acțiune și în Strategia pentru promovarea sustenabilității în domeniul substanțelor chimice [COM(2020) 667].

¹⁸ A se vedea, de exemplu, ODD 3, 6, 11, 12, 14, 15.

¹⁹ Precum obiectivul ambițios în materie de climă în perspectiva anului 2030, strategia de adaptare la schimbările climatice, pactul climatic, inițiativele privind energia curată, strategia privind valul de renovări ale clădirilor, strategia pentru o mobilitate sustenabilă și inteligentă, planul de acțiune privind economia circulară, strategia privind biodiversitatea și strategia „De la fermă la consumator”, noua strategie industrială pentru Europa și strategia UE privind produsele farmaceutice, planul de acțiune european pentru combaterea cancerului și noua agendă

Principalul obiectiv al acestui plan de acțiune este de a oferi **un punct de reper pentru includerea prevenirii poluării în toate politicile relevante ale UE**, maximizarea sinergiilor în mod eficace și proporțional, accelerarea punerii în aplicare și identificarea posibilelor lacune sau soluții de compromis. Pentru a ghida UE către **viziunea pentru 2050** a unei planete sănătoase pentru toți, acest plan de acțiune stabilește **obiective-cheie pentru 2030 în vederea accelerării reducerii poluării**.

Obiectivele de reducere a poluării la zero pentru 2030²⁰

În conformitate cu legislația UE, cu obiectivele ambițioase ale Pactului verde și în sinergie cu alte inițiative, până în 2030, UE ar trebui să reducă:

1. cu peste 55 % impactul poluării aerului asupra sănătății (decese premature);
2. cu 30 % ponderea persoanelor afectate cronic de zgomotul emis de mijloacele de transport;
3. cu 25 % ecosistemele UE în care poluarea aerului amenință biodiversitatea;
4. cu 50 % pierderile de nutrienți, nivelul de utilizare și de risc al pesticidelor chimice, precum și utilizarea celor mai periculoase pesticide și vânzarea de substanțe antimicrobiene pentru animalele de fermă și pentru acvacultură;
5. cu 50 % gunoaiile de plastic din mare și cu 30 % microplasticele dispersate în mediu;
6. în mod semnificativ producția totală de deșeuri și cu 50 % producția de deșeuri municipale reziduale.

Acest plan de acțiune stabilește, de asemenea, **acțiuni-cheie pentru perioada 2021-2024** pentru a completa numeroasele acțiuni relevante din cadrul altor inițiative ale Pactului verde european, inclusiv Strategia pentru promovarea sustenabilității în domeniul substanțelor chimice.

Deși măsurile de limitare a mișcării persoanelor în vederea combaterii pandemiei de COVID-19 au condus temporar la un aer și ape mai curate, precum și la un nivel de zgomot redus în multe locuri, **încetinirea tuturor activităților economice nu reprezintă viziunea UE cu privire la propria cale și la direcția lumii către atingerea obiectivului de reducere la zero a poluării**. În schimb, UE poate **susține prosperitatea, transformând în același timp modurile de producție și de consum și orientând investițiile către reducerea la zero a poluării**. Investițiile în proiectarea ecologică și durabilă, modelele de afaceri ale economiei circulare, transportul și mobilitatea mai curate, tehnologiile cu emisii scăzute, soluțiile bazate pe natură și digitalizarea sustenabilă oferă oportunități solide de consolidare a poziției de lider a UE în ceea ce privește creșterea verde, reducând în același timp inegalitățile, creând locuri de muncă și sporind reziliența colectivă.

Cadrul financiar multianual 2021-2027 și NextGenerationEU oferă oportunități bugetare fără precedent pentru a sprijini astfel de investiții și a combate schimbările climatice, declinul biodiversității, epuizarea resurselor și poluarea în UE și la nivel mondial²¹.

privind consumatorii, precum și comunicarea privind multilateralismul în secolul XXI și reexaminarea politicilor comerciale.

²⁰ Originea, scenariile de referință, metodologiile și contextul acestor obiective: a se vedea anexa 2.

²¹ Anexa VI la Fondul de redresare și reziliență arată în mod clar aceste sinergii.

Ierarhia acțiunilor de reducere la zero a poluării

Pe lângă eforturile de realizare a neutralității climatice, UE are nevoie de o „**ierarhie a acțiunilor de reducere la zero a poluării**” mai eficace (a se vedea figura 1), **ținând seama de principiile consacrate în tratat**: în special, politicile UE în domeniul mediului ar trebui să se bazeze pe principiul precauției și al luării de măsuri de prevenire, pe principiul acordării de prioritate remedierii la sursă a prejudiciilor aduse mediului, precum și pe principiul „poluatorul plătește”.

Este timpul să se „inverseze piramida” de acțiune și să se regândească modul în care sunt concepute, produse, livrate, executate și/sau utilizate și eliminate produsele și serviciile. Aceasta înseamnă că, în primul rând, poluarea ar trebui prevenită la sursă. În cazul în care prevenirea completă a poluării de la bun început nu este posibilă (încă), poluarea ar trebui redusă la minimum. În cele din urmă, atunci când poluarea a avut loc, aceasta ar trebui remediată, iar daunele aferente ar trebui compensate.

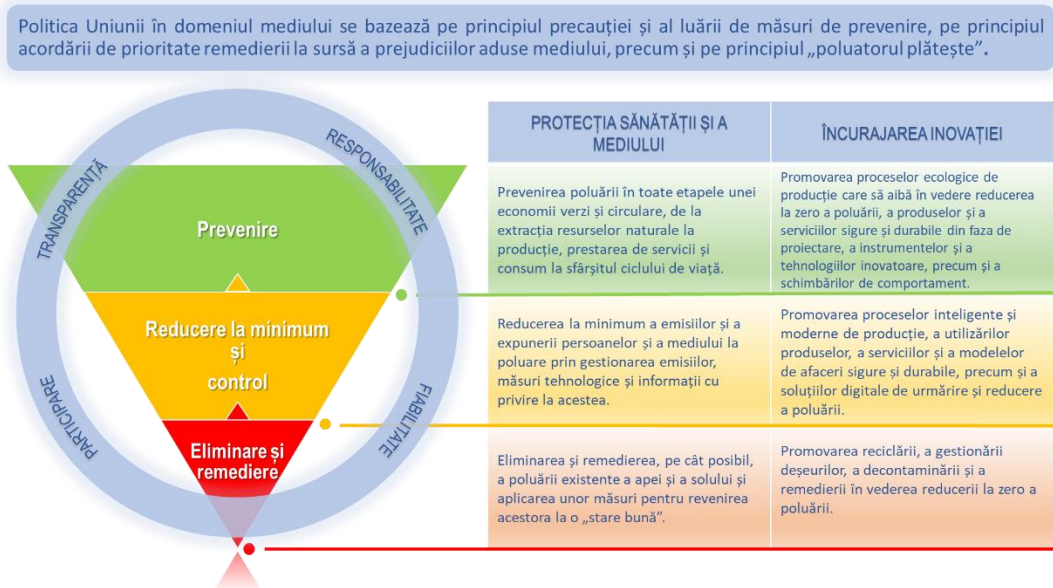

Figura 2: Ierarhia acțiunilor de reducere la zero a poluării – inversarea piramidei de acțiune și stabilirea priorităților în ceea ce privește abordările pentru combaterea poluării

2.2. Îmbunătățirea sănătății și a bunăstării noastre

UE dispune de un cadru de reglementare solid pentru **limitarea poluării aerului înconjurător**. Cu toate acestea, numărul deceselor premature și al altor boli care pot fi atribuite poluării aerului rămâne ridicat. Acest lucru se poate datora faptului că unele standarde ale UE privind calitatea aerului sunt în continuare mai puțin stricte decât standardele recomandate de OMS în 2005, iar modul în care sunt puse în aplicare directivele privind calitatea aerului înconjurător a fost doar parțial eficace²².

Avem nevoie de o mai bună protecție a sănătății publice, în conformitate și cu planul european de combatere a cancerului. În acest scop, **în 2022, Comisia va propune ca standardele UE**

²² Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2019) 427, OMS (2006), Air quality guidelines – global update 2005 (Orientări privind calitatea aerului – actualizarea la nivel mondial pentru 2005) – următoarea actualizare este prevăzută pentru 2021; AEM: raportul intitulat „Air quality in Europe – 2020 report” (Calitatea aerului în Europa – raportul pentru 2020), (p 13-14).

privind calitatea aerului să fie aliniată mai îndeaproape la viitoarele recomandări ale OMS și ca dispozițiile privind monitorizarea, modelarea și planurile privind calitatea aerului să fie consolidate pentru a sprijini autoritățile locale, îmbunătățind în același timp aplicabilitatea generală a cadrului de reglementare. În paralel, Comisia va introduce cerințe mai stricte pentru a combate poluarea aerului la sursă, de exemplu, poluarea cauzată de agricultură, industrie, transport, clădiri și energie, inclusiv printr-o serie de măsuri și strategii din cadrul Pactului verde european (cum ar fi mobilitatea sustenabilă și inteligentă, valul de renovări și scenariul „de la fermă la consumator”).

În **A doua evaluare prospectivă privind aerul curat**, Comisia raportează că măsurile statelor membre anunțate în **programele naționale ale acestora de control al poluării aerului** vor fi insuficiente pentru a se ajunge la nivelurile de reducere a emisiilor de amoniac necesare în vederea atingerii obiectivelor pentru 2030: Amoniacul este un important precursor al particulelor fine de materie (PM_{2,5}), iar măsurile cele mai eficiente din punctul de vedere al costurilor de reducere a emisiilor se referă toate la agricultură și, în special, au legătură cu practicile de hrănire a animalelor, gestionarea dejecțiilor animaliere și utilizarea îngrășămintelor²³. În acest sens, astfel cum a anunțat în strategia „De la fermă la consumator”, în cadrul eforturilor sale de a construi un **sistem alimentar durabil** și o creștere a animalelor mai durabilă, Comisia va facilita introducerea pe piață a unor materii prime alternative și a unor aditivi inovatori pentru hrana animalelor. Comisia evaluează, de asemenea, dacă sunt necesare acte legislative suplimentare pentru a **limita emisiile de amoniac. Reexaminarea Directivei privind emisiile industriale** vizează reducerea emisiilor de amoniac provenite din creșterea intensivă a animalelor. În plus, pot fi necesare măsuri suplimentare de reducere a emisiilor de amoniac, printre altele în cadrul politicii agricole comune sau prin impunerea obligativității manipulării dejecțiilor animaliere.

Astfel cum a anunțat în strategia pentru o mobilitate sustenabilă și inteligentă, Comisia va aborda **problema poluării aerului și a poluării fonice cauzate de transporturi**, inclusiv prin intermediul noilor standarde Euro 7 pentru vehiculele rutiere și al îmbunătățirii încercărilor privind emisiile în cadrul inspecțiilor tehnice auto, în sinergie cu standardele de performanță privind emisiile de CO₂. Pe baza celor mai recente dovezi, Comisia va lua în considerare necesitatea de a limita emisiile de PM_{2,5} și de nanoparticule provenite de la toate tipurile de motoare cu ardere și de la frânele vehiculelor convenționale și electrice, precum și necesitatea de a reduce emisiile de poluanți într-un set mai larg de condiții de utilizare și pe întreaga durată de viață a vehiculelor.

În conformitate cu concluziile evaluării din 2017 a **Directivei privind zgomotul ambiental**²⁴ și cu evaluarea din 2020 a **Directivei privind zgomotul exterior**²⁵, Comisia se va concentra pe o mai bună abordare a zgomotului la sursă, în special prin asigurarea unei puneri în aplicare corespunzătoare pe teren și, după caz, prin îmbunătățirea cadrului de reglementare al UE referitor la zgomot pentru pneuri, vehicule rutiere, căi ferate, aeronave, inclusiv la nivel internațional. În plus, Comisia va monitoriza evaluarea Directivei privind zgomotul exterior pentru a aborda echipamentele utilizate în exterior. Aceasta va examina progresele înregistrate²⁶ în 2022 și va analiza dacă este necesar să se stabilească obiective de reducere a zgomotului la nivelul UE în cadrul Directivei privind zgomotul ambiental. Planurile de acțiune privind zgomotul impuse de directivă ar trebui să fie mai bine integrate în planurile de mobilitate urbană durabilă și să beneficieze de o extindere a transportului public curat și de o mobilitate mai activă. Împreună, măsurile de reducere a zgomotului menționate mai sus pot contribui într-o oarecare măsură la repararea daunelor cauzate de poluarea fonică cronică.

²³ COM(2021) 3.

²⁴ Raport privind punerea în aplicare a Directivei privind zgomotul ambiental [COM(2017) 151].

²⁵ COM(2020) 715.

²⁶ Pe baza tendințelor poluării fonice care rezultă din zgomotul produs la nivelul statelor membre.

În ceea ce privește **poluarea aerului cauzată de clădiri**, s-au înregistrat progrese în legătură cu eliminarea treptată a încălzirii poluante pe cărbune și păcură, în timp ce poluarea cauzată de arderea biomasei rămâne o provocare, în special atunci când se utilizează instalații învechite și ineficiente. Comisia va promova integrarea obiectivului ambițios de reducere la zero a poluării cu obiective privind energia curată și eficiența energetică, de pildă, în cadrul inițiativelor „Valul de renovări ale clădirilor”, noul Bauhaus european și în legătură cu recuperarea și reutilizarea deșeurilor din construcții, precum și în momentul reexaminării cerințelor în materie de proiectare ecologică și de etichetare energetică pentru aparatele de încălzire, în special și cu prioritate în ceea ce privește încălzirea cu combustibil solid, până cel târziu la începutul anului 2024. De asemenea, UE va continua să sprijine tranziția către o energie mai curată și către forme mai puțin poluante de încălzire a locuințelor în țările terțe, în special în țările învecinate.

În ceea ce privește **calitatea aerului din încăperi**, politicile UE au abordat o serie de factori determinanți, de la aerul înconjurător la materialele de construcții și produsele de consum, sistemele de încălzire și răcire, precum și obiceiurile legate de fumat. Legislația privind securitatea și sănătatea în muncă (SSM) a contribuit, de asemenea, în mod semnificativ la realizarea de progrese în această privință și va continua să facă acest lucru prin intermediul următorului cadru strategic privind securitatea și sănătatea în muncă. Inițiativa „Valul de renovări ale clădirilor”²⁷ va permite abordarea problemei temperaturilor și a nivelurilor sănătoase de umiditate din clădirile noi și din clădirile care fac obiectul unor renovări majore, abordând în același timp problema decontaminării substanțelor toxice, inclusiv a azbestului. Cu toate acestea, UE nu dispune de o abordare cuprinzătoare și integrată. Pandemia de COVID-19 și posibilitățile reduse de a ieși în aer liber determinate de aceasta au subliniat încă o dată importanța ca aerul din interior și din exterior pe care îl respirăm să fie în permanență curat. Odată cu îmbunătățirea izolării clădirilor, asigurarea unei bune calități a aerului din încăperi va deveni și mai importantă. Clădirile școlare merită, de asemenea, o atenție deosebită. Comisia va analiza **lacunele în materie de cunoștințe și de politici**, în sinergie cu inițiativa noul Bauhaus european și ținând seama de rezultatele proiectelor relevante din cadrul programului Orizont Europa. Pe această bază, Comisia va evalua **căile și opțiunile de politică pentru îmbunătățirea calității aerului din încăperi**, concentrându-se asupra principalilor factori determinanți și a surselor de poluare și explorând modalități de creștere a gradului de sensibilizare a publicului și de reducere a riscurilor.

Începând din ianuarie 2023, **Directiva revizuită privind apa potabilă** va oferi un nivel mai ridicat de protecție a sănătății umane datorită unor standarde mai stricte de calitate a apei, abordând poluanții care prezintă motive de îngrijorare, precum perturbatorii endocrieni și microplasticile, și conducând la o puritate mai ridicată a apei de la robinet pentru toată lumea – și la reducerea necesității utilizării sticlelor de plastic. Până în 2023, Comisia va evalua dacă este necesar să se abordeze noi parametri în cadrul reexaminării în curs a **Directivei privind apa pentru scăldat**²⁸. În cadrul viitoarei reexaminări a **Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale**, va fi analizată posibilitatea introducerii unei monitorizări permanente a parametrilor relevanți pentru sănătate în ceea ce privește apele reziduale. Acest lucru ne-ar putea ajuta să ne pregătim pentru orice noi amenințări epidemice²⁹. **Reexaminarea și, după caz, modernizarea altor legi privind apa și mediul marin**, în special pentru a le adapta mai bine la reducerea contaminanților chimici și a microplasticilor, vor contribui, de asemenea, la menținerea calității apei pe care o bem și a fructelor de mare pe care le consumăm. În strategia „De la fermă la consumator”, Comisia a identificat acțiuni care vor contribui la tranziția către reducerea la zero a

²⁷ COM(2020) 662; Directiva 2010/31/UE; a se vedea, de asemenea, Directiva 2010/31/UE privind performanța energetică a clădirilor.

²⁸ A se vedea portalul „Exprimați-vă părerea!”.

²⁹ Recomandarea Comisiei C(2021) 1925.

poluării în ceea ce privește sistemele alimentare, precum noile **orientări strategice ale UE privind acvacultura**. Actualizarea listelor de substanțe problematice pentru apele de suprafață și apele subterane va proteja natura și sănătatea umană de substanțele cele mai relevante, pe baza celor mai recente informații științifice. În paralel, Comisia va continua să promoveze crearea unor **zone de control al emisiilor în toate mărilor UE**³⁰ pentru a îmbunătăți aerul respirat pe nave și în orașele portuare și zonele de coastă, precum și calitatea mărilor în care ne scăldăm.

Pentru o bunăstare psihică și fizică sporită, Comisia va lua în considerare promovarea **siturilor depoluate și renaturalizate ca potențiale zone verzi publice** în viitoarea sa propunere de obiective ale UE în materie de refacere a naturii, cu caracter juridic obligatoriu, în noua strategie privind solul și în toate acțiunile de ecologizare urbană, astfel cum s-a anunțat în Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030. În acest sens, Comisia va urmări remediarea inegalităților sociale pentru un acces echitabil cât mai larg la infrastructura verde din orașe. În plus, până în 2025, Comisia va finaliza o **reexaminare cuprinzătoare a majorității actelor legislative ale UE privind deșeurile** pentru a le adapta la principiile economiei curate și circulare, conform cărora prevenirea generării de deșeuri este intensificată, reciclarea de înaltă calitate duce la cicluri de materiale secundare curate, iar deșeurile reziduale sunt reduse la minimum.

Prin **Strategia pentru promovarea sustenabilității în domeniul substanțelor chimice**, Comisia va proteja mai bine sănătatea umană și mediul împotriva substanțelor chimice periculoase. În special, Comisia va propune măsuri de eliminare treptată a celor mai dăunătoare substanțe chimice – precum perturbatorii endocrini și substanțele persistente – care se regăsesc în special în produsele de consum, precum și măsuri de înlocuire și reducere la minimum a tuturor substanțelor care prezintă motive de îngrijorare în economie și în societate³¹.

Se va intensifica actuala **cooperare internațională** cu Organizația Mondială a Sănătății (OMS), cu OCDE, în baza Convenției privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi și a altor inițiative, precum și cu alte organizații internaționale cheie, inclusiv cu organizații sectoriale precum Organizația Maritimă Internațională (OMI) și Organizația Aviației Civile Internaționale (OACI). În ceea ce privește poluarea apei și a solului cauzată de produsele farmaceutice, pe lângă obiectivul UE privind reducerea vânzărilor de substanțe antimicrobiene, Comisia va încuraja cooperarea internațională pentru a aborda riscurile de mediu din alte țări în care emisiile farmaceutice provenite din industria prelucrătoare și din alte surse pot contribui, printre altele, la răspândirea rezistenței la antimicrobiene (RAM)³².

Inițiativa emblematică 1: Diminuarea inegalităților în materie de sănătate prin reducerea la zero a poluării

Începând din 2022, Comisia se va asigura că în **Registrul privind inegalitățile în domeniul cancerului** și în Atlasul demografiei recent anunțate sunt introduse în mod regulat date de monitorizare și date prospective cu privire la poluare și că, până în 2024, necesitatea de a avea un registru privind inegalitățile care să identifice tendințele, disparitățile și inegalitățile din regiunile UE este evaluată și pentru alte boli legate de poluare, pentru a contribui la orientarea intervențiilor la nivelul UE, precum și la nivel național și local. Acest lucru va permite, de asemenea, oamenilor să compare gradul de poluare care le afectează sănătatea în diferitele regiuni în care trăiesc, studiază și muncesc.

³⁰ https://www.iiasa.ac.at/web/home/research/researchPrograms/air/Shipping_emissions_reductions_main.pdf.

³¹ COM(2020) 667 final.

³² COM(2020) 761; COM(2019) 128.

Inițiativa emblematică 2: Sprijinirea acțiunilor de reducere la zero a poluării urbane

În cadrul viitorului An al orașelor mai verzi³³, Comisia, în sinergie cu misiunea propusă a programului Orizont Europa pentru orașe inteligente și neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei³⁴, cu revizuirea pachetului privind mobilitatea urbană, cu Convenția primarilor și cu inițiativa noul Bauhaus european, va identifica principalele **nevoi de ecologizare urbană și inovare pentru a preveni poluarea, inclusiv în interior**. Până în 2024, Comisia va recompensa orașele care au raportat cele mai mari progrese înregistrate în perioada 2021-2023 în ceea ce privește reducerea poluării aerului, apei și solului. Acest lucru va ajuta oamenii să beneficieze de acțiuni de combatere a poluării adaptate la împrejurimile lor imediate.

2.3. O viață în limitele planetei noastre

Pentru a menține amprenta noastră de poluare în limitele cărora planeta noastră – și, prin urmare, umanitatea – le poate face față³⁵, trebuie să **punem în aplicare cadrele de reglementare existente ale UE care protejează aerul, apele dulci, mările și oceanele mai rapid și mai bine**, în același timp, elaborând urgent un **cadru de evaluare periodică a stării solurilor din UE** și de luare a unor măsuri la toate nivelurile pentru a aborda problema poluării și a degradării solului.

Din perspectiva calității aerului, Comisia, împreună cu statele membre, va monitoriza programele naționale de control al poluării atmosferice și angajamentele de reducere a emisiilor pentru a se asigura că Directiva privind angajamentele naționale de reducere a emisiilor este pusă în aplicare pe deplin, astfel încât, până în 2030, numărul ecosistemelor terestre și de apă dulce în care **eutrofizarea legată de poluarea aerului amenință biodiversitatea** să fie redus cu 25 %³⁶.

În ceea ce privește poluarea apelor dulci și a mediului marin, atingerea unei „stări bune” în temeiul **Directivei-cadru privind apa** și al **Directivei-cadru „Strategia pentru mediul marin”** ar aduce UE aproape de atingerea obiectivului ambițios de reducere la zero a poluării pentru toate ecosistemele acvatice.

Cu toate acestea, evaluarea din 2019 a concluzionat că **punerea în aplicare a legislației privind apele dulci rămâne insuficientă**³⁷ din cauza unor factori precum lipsa investițiilor, includerea limitată a obiectivelor de protecție a apelor dulci în alte domenii de politică, punerea în aplicare lentă a măsurilor și necesitatea de a aborda mai bine poluarea chimică. **Prin urmare, o punere în aplicare mai strictă va reprezenta acțiunea principală**. Comisia va urmări, în special, să se asigure că statele membre promovează un consum de apă durabil și eficient, descurajează poluarea apei și prezintă o factură echitabilă din punct de vedere social tuturor utilizatorilor și poluatorilor de apă, inclusiv industriei, agriculturii și consumatorilor casnici, utilizând în mod optim veniturile pentru investiții durabile³⁸. Aceasta va sprijini, de asemenea, o mai bună monitorizare și **reducere a poluării cauzate de substanțele esențiale din apele de suprafață și subterane**.

³³ Planificat pentru 2022, în funcție de durata procedurii de codecizie.

³⁴ https://ec.europa.eu/info/horizon-europe/missions-horizon-europe/assessment-criteria_en.

³⁵ Raportul AEM nr. 1/2020: Is Europe living within the limits of our planet? (Europa trăiește în limitele planetei noastre?).

³⁶ Directiva (UE) 2016/2284. Poluarea aerului contribuie la eutrofizare, prin intermediul căreia se depune în exces azot nutritiv pe soluri și în ape.

³⁷ Documentele de lucru ale serviciilor Comisiei SWD(2019) 439 și SWD(2020) 259.

³⁸ Articolul 9 din Directiva 2000/60/CE.

Misiunea propusă „Oceane, mări, ape costiere și ape interioare sănătoase” va urmări să sprijine inovarea și punerea în aplicare a politicilor și a legislației UE pentru oceane, mări și ape sănătoase și nepoluate. Comisia va adopta, de asemenea, un „Plan de acțiune privind navigația interioară pentru 2021-2027” (NAIADES III), pentru a sprijini un transfer modal treptat către transportul pe căile navigabile interioare cu emisii zero³⁹.

Comisia va examina **Directiva-cadru „Strategia pentru mediul marin”** până în 2023, ținând seama de stadiul punerii în aplicare a legislației UE care abordează principalele surse de poluare și de necesitatea de a reduce **gunoaiile de plastic și alte deșeuri, zgomotul subacvatic și contaminanții**. Pornind de la succesul valorii-limită convenite recent la nivelul UE pentru gunoaiile de pe plaje⁴⁰, Comisia va colabora cu statele membre cu privire la valorile-limită ale UE pentru nivelurile maxime de zgomot subacvatic generat de transportul maritim, construcții, dragare și alte activități offshore.

Viitoarea reexaminare a **Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale**⁴¹ va contribui, în sinergie cu **evaluarea Directivei privind nămolurile de epurare**⁴², la creșterea nivelului de ambiție în ceea ce privește eliminarea nutrienților din apele reziduale și pregătirea apei tratate și a nămolurilor în vederea reutilizării, sprijinind o agricultură mai circulară și mai puțin poluantă. Aceasta va aborda, de asemenea, poluanții emergenți, precum microplasticele și micropoluianții, inclusiv produsele farmaceutice. Se vor lua măsuri în direcția eficienței energetice și a neutralității emisiilor de dioxid de carbon, precum și pentru o mai bună aplicare a principiului „poluatorul plătește”. În cadrul acestui demers, se va analiza, de asemenea, îmbunătățirea accesului la justiție, la salubritate pentru toți și la informații. Această reexaminare va sprijini, de asemenea, punerea în aplicare concretă a viitorului **plan de acțiune privind gestionarea integrată a nutrienților**, abordând în mod global o provocare de lungă durată în materie de mediu, maximizând sinergiile dintre politici și utilizând în mod optim arhitectura verde a noii politici agricole comune, în special prin intermediul condiționalității și al programelor ecologice. În mod similar, astfel cum s-a anunțat în Strategia „De la fermă la consumator” și în Strategia privind biodiversitatea, până în 2030, **poluarea aerului, a apei și a solului cauzată de pesticide** ar trebui diminuată prin reducerea cu 50 % a nivelului general de utilizare și de risc al acestora, inclusiv în legătură cu cele mai periculoase pesticide. Acest lucru se va realiza printr-o mai bună adoptare a gestionării integrate a dăunătorilor, prin revizuirea Directivei privind utilizarea durabilă a pesticidelor, prin promovarea practicilor agroecologice, inclusiv a agriculturii ecologice, și prin evitarea utilizării pesticidelor chimice în zonele sensibile. Pe lângă abordarea riscurilor pentru sănătatea umană și pentru mediu, acest lucru va reduce, de asemenea, costul tratării apei potabile. Tehnicile inovatoare, inclusiv biotehnologia, ar putea contribui, de asemenea, la reducerea dependenței de pesticide⁴³.

În plus, **„Misiunea propusă în domeniul sănătății solului și al alimentelor”**, împreună cu parteneriatul european pentru inovare în domeniul agriculturii (PEI-AGRI), va promova adoptarea pe scară largă a practicilor de reducere a pesticidelor și a nutrienților prin promovarea inovațiilor și a schimbului de cunoștințe. Aceasta va urmări să garanteze că, până în 2030, 75 % din soluri sunt sănătoase, inclusiv datorită unui obiectiv specific de reducere a poluării solului și de îmbunătățire a refacerii acestuia.

În cadrul viitoarei **strategii a UE privind solul**, Comisia va elabora măsuri pentru a spori în mod semnificativ eforturile de identificare, investigare, evaluare și remediere a siturilor

³⁹ A se vedea portalul „Exprimați-vă părerea!”.

⁴⁰ Mai puțin de 20 de deșeuri la fiecare 100 de metri de coastă – a se vedea, de asemenea, <https://ec.europa.eu/jrc/en/news/eu-member-states-agree-threshold-value-keep-europe-s-beaches-clean>.

⁴¹ A se vedea portalul „Exprimați-vă părerea!”.

⁴² A se vedea portalul „Exprimați-vă părerea!”.

⁴³ https://ec.europa.eu/food/plant/gmo/modern_biotech/new-genomic-techniques_en.

contaminate, astfel încât, până în 2050, poluarea solului să nu mai reprezinte un risc pentru sănătate sau mediu. Noile contaminări ale solului ar trebui prevenite cât mai mult posibil, însă, atunci când intervin în pofida măsurilor preventive și a altor măsuri, riscurile ar trebui abordate imediat. Se estimează că 2,8 milioane de situri sunt potențial contaminate în întreaga UE, dintre care **390 000 ar trebui remediate**. Până în 2018, s-a raportat că doar aproximativ 65 500 de situri au fost remediate⁴⁴. Este esențial ca toate statele membre să aibă un registru al siturilor (potențial) contaminate, să își intensifice eforturile de remediere a acestor situri și să elaboreze criterii clare pentru a acorda prioritate decontaminării. Viitoarea propunere de **obiective ale UE în materie de refacere a naturii**, cu caracter juridic obligatoriu, va lua în considerare abordarea refacerii ecosistemelor degradate ale solului. Comisia va elabora, de asemenea, o listă de supraveghere prioritară la nivelul UE pentru contaminanții din sol, precum și orientări, de exemplu **pentru un pașaport pentru utilizarea sigură, durabilă și circulară a pământului excavat**, pe baza experiențelor statelor membre, acolo unde acestea există. Pentru a înțelege mai bine problema poluării difuze a solului în UE, Comisia va depune eforturi în vederea integrării unui **modul de reducere la zero a poluării** în viitorul **studiu LUCAS privind solul**⁴⁵. Disponibilitatea și sensibilizarea cu privire la opțiunile de finanțare publice și private pentru identificarea, investigarea și remedierea solurilor contaminate vor fi promovate și facilitate.

Pe plan internațional, UE va sprijini cooperarea transfrontalieră în domeniul apei la nivel mondial și regional⁴⁶ și va colabora cu parteneri majori la nivel bilateral. Aceasta va continua să promoveze cooperarea între **forurile regionale** relevante, de pildă în cadrul bazinelor hidrografice europene (Rin, Dunăre), și va continua să urmărească adoptarea și punerea în aplicare la nivel mondial a Convenției CEE-ONU privind protecția și utilizarea cursurilor de apă transfrontaliere și a lacurilor internaționale. În plus, va continua să consolideze **guvernarea internațională a oceanelor** și să sprijine țările partenere pentru a se asigura că oceanele sunt curate, sănătoase și gestionate în mod sustenabil⁴⁷. UE va sprijini, de asemenea, **coordonarea bazinelor maritime regionale** pentru a măsura, evalua și aborda în comun diferitele tipuri de poluare. Mai multe bazine hidrografice și maritime regionale suferă, de asemenea, din cauza **poluării istorice**, parțial legată de cel de-al Doilea Război Mondial⁴⁸, care s-a acumulat în sedimente, prezentând riscuri semnificative pentru ecosistemele acvatice, dar și pentru sănătatea umană, prin intermediul peștilor și al crustaceelor. UE își va intensifica și colaborarea cu țările terțe în ceea ce privește combaterea deșeurilor marine. În plus, **cooperarea mai strânsă în regiunea mediteraneeană**, în special prin intermediul Convenției de la Barcelona și al protocoalelor la aceasta și al Uniunii pentru Mediterană, va continua să fie o prioritate. UE acționează, de asemenea, în sensul direcționării evoluțiilor din cadrul OMI în vederea reglementării **deversărilor în mare de la navele** echipate cu sisteme de purificare a gazelor de evacuare⁴⁹. Aceasta va continua să sprijine **Parteneriatul global pentru sol** pentru a preveni și mai mult poluarea și pentru a reduce la minimum riscurile generate de poluarea moștenită a solurilor.

⁴⁴Centrul Comun de Cercetare (2018), Status of local soil contamination in Europe (Situția contaminării solului la nivel local în Europa).

⁴⁵ Studiul-cadru privind utilizarea și ocuparea terenurilor.

⁴⁶ De asemenea, cu utilizarea instrumentelor de cooperare regională, de exemplu strategiile macroregionale ale UE, programele Interreg.

⁴⁷ JOIN(2016) 49.

⁴⁸ Un studiu în derulare privind munițiile subacvatice neexplodate poate oferi informații suplimentare relevante și o bază pentru posibile acțiuni suplimentare ale UE în sprijinul statelor membre în cauză.

⁴⁹ Astfel de sisteme, denumite și scrubere, sunt utilizate pentru a reduce emisiile poluante din atmosferă, însă deversările generate de acestea pot dăuna mediului marin.

Inițiativa emblematică 3: Promovarea reducerii la zero a poluării în toate regiunile

Până în 2024 și în cooperare cu Comitetul Regiunilor, Comisia va prezenta **un tablou de bord al performanței ecologice a regiunilor UE**⁵⁰ pentru a măsura în special eforturile regiunilor UE de a atinge obiectivele relevante pentru poluare stabilite în cadrul acestui plan de acțiune și al altor strategii. Acesta va constitui baza pentru recompensarea celor mai bune performanțe și pentru acordarea unui **premiu Regiunii Verzi a Anului**, eventual în contextul REGIOSTARS. Cetățenii vor putea verifica progresele înregistrate în timp și, de asemenea, vor putea crea o cursă către reducerea la zero a poluării, cu noi oportunități turistice și de afaceri.

2.4. Către reducerea la zero a poluării cauzate de producție și consum

Orientarea UE către reducerea la zero a poluării necesită, în strânsă sinergie cu planul de acțiune privind economia circulară, sisteme industriale mai durabile⁵¹, tehnologii mai curate, modele de afaceri și obiceiuri de consum mai puțin poluante, o punere în aplicare mai rapidă a principiului „poluatorul plătește” și aplicarea în continuare a răspunderii extinse a producătorilor.

Directiva privind emisiile industriale⁵² este **principalul instrument de reglementare al emisiilor de poluanți** din aer, apă și sol provenite de la peste 52 000 dintre cele mai mari instalații industriale din UE. Directiva privind emisiile industriale condiționează acordarea autorizațiilor pentru instalațiile industriale de respectarea celor mai bune tehnici disponibile (BAT). Acest lucru a determinat industriile respective să reducă treptat emisiile și a contribuit la crearea unor condiții de concurență echitabile. De exemplu, instalațiile mari de ardere emit în prezent de șapte ori mai puțini poluanți atmosferici decât în urmă cu 20 de ani. Cu toate acestea, emisiile atmosferice provenite de la instalațiile care fac obiectul Directivei privind emisiile industriale implică în continuare daune în valoare de aproape 100 de miliarde EUR pe an⁵³. Acest lucru necesită eforturi continue pentru a reduce emisiile rămase, inclusiv în apă și sol, precum și pentru a se asigura că operatorii relevanți ai marilor instalații industriale și ai unităților deosebit de periculoase **remediază contaminarea** provenind de la operațiunile lor industriale sau în cazul unor accidente industriale majore.

În urma recenteii evaluări a Directivei privind emisiile industriale⁵⁴, **Comisia va revizui normele UE privind emisiile industriale**⁵⁵, recunoscând că noile tehnologii sau procese de producție vor permite adesea reducerea emisiilor de poluanți și de gaze cu efect de seră, inclusiv în sectoare care în prezent nu sunt acoperite. Revizuirea va urmări să accelereze adoptarea inovării în domeniul reducerii la zero a poluării, să creeze condiții de concurență echitabile și pentru alte sectoare foarte poluante, să îmbunătățească accesul publicului la informații, participarea la procesul decizional și accesul la justiție și să faciliteze compararea performanțelor statelor membre în ceea ce privește combaterea emisiilor industriale. Un nou Observator pentru inovare în temeiul Directivei privind emisiile industriale va juca un rol esențial în monitorizarea inovațiilor și accelerarea identificării de noi tehnici. Digitalizarea, prelucrarea datelor și noile abordări inovatoare, precum teledetecția, inteligența artificială și învățarea automată, pot fi utilizate pentru a accelera și a transforma modul în care autoritățile de reglementare și industria

⁵⁰ Pe baza platformelor existente, de exemplu sondajul privind calitatea vieții în orașele europene, 2020 sau Centrul de cunoștințe privind politicile teritoriale.

⁵¹ În sinergie cu noua strategie industrială pentru Europa.

⁵² Directiva 2010/75/UE.

⁵³ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2020) 181.

⁵⁴ Wood (2021): Wider environmental impacts of industry decarbonisation (Impactul mai amplu al decarbonizării industriale asupra mediului), raport final de studiu.

⁵⁵ Directiva 2010/75/UE și Regulamentul (CE) nr. 166/2006.

abordează emisiile industriale. În plus, pentru a asigura „depozitarea de deșuri și deversarea apelor la un nivel aproape egal cu zero” până în 2050, parteneriatul Processes4Planet, parteneriatul pentru o bioeconomie circulară în Europa și parteneriatul privind oțelul curat din cadrul programului Orizont Europa vor explora modalități de **promovare a tehnologiilor revoluționare și a soluțiilor mai sistemice**, cum ar fi simbioza industrială și lanțurile de aprovizionare circulare, prin care deșeurile sau produsele secundare ale unei industrii sau ale unei întreprinderi mici și mijlocii (IMM) devin materii prime pentru o altă industrie sau întreprindere. Foaia de parcurs privind tehnologia industrială aferentă industriilor circulare din cadrul „noului SEC” va furniza dovezi și va propune agende de investiții⁵⁶.

Adoptarea obiectivului ambițios de reducere la zero a poluării în ceea ce privește **producția și consumul** înseamnă, de asemenea, că substanțele chimice, materialele și produsele trebuie să fie cât mai sigure și sustenabile posibil din faza de proiectare și pe parcursul ciclului lor de viață⁵⁷, conducând la cicluri de materiale netoxice. Comisia a adoptat deja noul plan de acțiune privind economia circulară și strategia pentru promovarea sustenabilității în domeniul substanțelor chimice și a anunțat o serie de alte inițiative pentru a aborda aceste provocări legate de poluare. **Inițiativa referitoare la politica privind produsele sustenabile** va avea ca scop asigurarea faptului că produsele introduse pe piața UE devin din ce în ce mai sustenabile și rezistă testului circularității, făcând atât producția, cât și consumul mai ecologice și reducând la minimum deșeurile și poluarea. Metodele referitoare la **amprenta de mediu a produselor (AMP)** și **amprenta de mediu a organizațiilor (AMO)**⁵⁸ sprijină o comparație transparentă, solidă, sistematică și integrată a produselor și a organizațiilor de pe piața UE. Pe lângă o serie de acțiuni menite să abordeze provocările de mediu identificate în legătură cu produsele farmaceutice prin punerea în aplicare a strategiei farmaceutice și a abordării strategice a UE privind impactul substanțelor farmaceutice asupra mediului⁵⁹, sunt avute în vedere, de asemenea, măsuri specifice pentru a aborda poluarea cu microplastice⁶⁰, **poluanții organici persistenți (POP)**⁶¹ din deșuri și substanțele nocive și persistente din produse, precum **substanțele perfluoroalchilate și polifluoroalchilate (PFAS)** în toate utilizările neesențiale⁶². De asemenea, Comisia va invita operatorii publici și privați să își asume „**angajamente de reducere la zero a poluării**”⁶³ pentru a încuraja consumatorii să aleagă produse și servicii mai puțin poluante, precum cele marcate cu eticheta ecologică a UE. Aceste angajamente vor viza magazinele fizice și piețele online și se vor baza pe afirmații verificabile și transparente, la care va contribui și viitoarea inițiativă privind mențiunile ecologice.

Alocarea unui preț corect pentru poluare și crearea de stimulente pentru alternative, în conformitate cu principiul „poluatorul plătește”, constituie un factor-cheie pentru stimularea unei producții și a unui consum mai curate⁶⁴. În prezent, în pofida numeroaselor apeluri, poluarea este încă abordată în principal prin reglementare, iar costurile sale externe nu sunt pe deplin internalizate. Există posibilitatea de a promova utilizarea în continuare a instrumentelor de

⁵⁶ COM(2020) 628.

⁵⁷ Nota de informare a AEM (2021): „Safe and sustainable by design” (Siguranță și sustenabilitate din faza de proiectare); Mapping study for the development of sustainable-by-design criteria (Studiu cartografic asupra dezvoltării criteriilor privind sustenabilitatea din faza de proiectare) (21 aprilie 2021) – <https://op.europa.eu/s/o9e2>.

⁵⁸ <https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/>.

⁵⁹ COM(2020) 761, COM(2019) 128.

⁶⁰ A se vedea portalul „Exprimați-vă părerea!”.

⁶¹ A se vedea portalul „Exprimați-vă părerea!”.

⁶² COM(2020) 667.

⁶³ Aceste angajamente vor fi complementare inițiativei Angajamentul privind consumul verde și angajamentelor asumate în cadrul Pactului climatic european, urmărindu-se realizarea de sinergii cu ambele inițiative.

⁶⁴ Articolul 191 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

preț⁶⁵. Pentru a sprijini acest proces, Comisia va adopta recomandări cu privire la modul în care pot fi **promovate într-o mai mare măsură instrumentele și stimulentele relevante pentru o mai bună punere în aplicare a principiului „poluatorul plătește” și va finaliza astfel perioada de eliminare treptată a „poluării gratuite”,** prin prisma viitorului raport al Curții de Conturi Europene. Între timp, Comisia va analiza modul în care revizuirea **Directivei privind impozitarea energiei** poate contribui la încurajarea utilizatorilor să aleagă surse de energie mai puțin poluante.

Pe lângă eforturile depuse la nivel mondial în temeiul Convenției de la Minamata, în 2022, Comisia va revizui **Regulamentul privind mercurul**⁶⁶ pentru a elimina treptat utilizarea amalgamului dentar și va interzice fabricarea și comercializarea unei serii de produse cu adaos de mercur, inclusiv a anumitor lămpi. Acest lucru se va realiza în sinergie cu instrumentele relevante ale UE, inclusiv cu **Directiva privind restricțiile de utilizare a substanțelor periculoase**⁶⁷.

Directiva Seveso III⁶⁸ urmărește să controleze pericolele de accidente majore care implică substanțe periculoase și, prin urmare, joacă **un rol esențial în orientarea UE puternic industrializate către reducerea la zero a poluării cauzate de accidentele industriale.** În ultimii 10 ani, pentru cele aproximativ 12 000 de unități periculoase cu sediul în UE care intră sub incidența directivei, au existat mai puțin de 30 de accidente majore în fiecare an în UE, cu impacturi din ce în ce mai reduse. Comisia își va consolida în continuare sprijinul acordat statelor membre, de exemplu în ceea ce privește evaluarea riscurilor unităților respective și a consecințelor accidentelor. Acest lucru va completa, de asemenea, mecanismul de protecție civilă al Uniunii⁶⁹.

La nivel internațional, UE va continua să sprijine activitatea privind cele mai bune tehnici disponibile (BAT) în cadrul acordurilor multilaterale de mediu, cum ar fi **Convențiile de la Stockholm și Minamata,** precum și prin intermediul **proiectului de BAT al OCDE.** De asemenea, aceasta va contribui în mod activ la reexaminarea **Protocolului de la Kiev privind Registrul poluanților emiși și transferați (PRTR)** pentru a colecta cunoștințe cu privire la nivelurile și tendințele emisiilor industriale. **Pentru a aborda în continuare amprenta de poluare externă a UE,** Comisia va propune o reexaminare ambițioasă a **Regulamentului privind transferurile de deșeuri** pentru a monitoriza mai bine exporturile de deșeuri, pentru a asigura tratarea durabilă a acestora și **pentru a restricționa exporturile de deșeuri care au un impact negativ asupra mediului și a sănătății** în țările terțe. De exemplu, vehiculele scoase din uz (VSU), care sunt deșeuri periculoase și nu pot fi exportate în țări care nu sunt membre ale OCDE, sunt adesea etichetate ca autovehicule uzate și exportate ilegal⁷⁰. Acest lucru duce la amenințări grave de poluare cauzate de gestionarea lor necorespunzătoare⁷¹.

⁶⁵ În 2019, ponderea taxelor de mediu în veniturile totale în UE-27 a fost mai mică de 6 %, adică mai puțin de 2,5 % din PIB. 78 % din taxele de mediu se bazează pe impozitarea energiei, 19 % pe taxele de transport și doar 3 % pe poluare și resurse. Aceste cifre au fost în mare măsură stabile în ultimele două decenii.

⁶⁶ Regulamentul (UE) 2017/852.

⁶⁷ Directiva 2011/65/UE.

⁶⁸ Directiva 2012/18/UE.

⁶⁹ Decizia nr. 1313/2013/UE. Documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Overview of natural and man-made disaster risks the EU may face” (Prezentare generală a riscurilor de dezastre naturale și provocate de om cu care se poate confrunta UE”) SWD(2020) 330. Serviciile de intervenție în caz de urgență din cadrul mecanismului de protecție civilă al Uniunii lucrează împreună pentru a preveni, a răspunde la și a remedia poluarea cauzată de accidentele industriale și marine și de alte dezastre naturale sau provocate de om.

⁷⁰ UE este cel mai mare exportator de vehicule uzate din lume, în special către Africa de Vest și Europa de Est, Caucaz și Asia Centrală. A se vedea <https://www.unenvironment.org/news-and-stories/press-release/new-un-report-details-environmental-impacts-export-used-vehicles>.

⁷¹ Inclusiv manipularea nesigură a uleiului, a acumulatorilor cu plumb acid și arderea necontrolată a materialelor plastice/a cauciucului.

UE va continua, de asemenea, să colaboreze cu țări-cheie pentru a combate traficul de deșeuri și pentru a facilita cooperarea intra- și interregională.

Inițiativa emblematică 4: Facilitarea opțiunilor de reducere la zero a poluării

Începând din 2022, Comisia va încuraja operatorii din sectorul public și privat să își asume „angajamente de reducere la zero a poluării” pentru a **promova cele mai bune opțiuni disponibile, care să genereze aproape zero deșeuri și, în general, produse și servicii care s-au dovedit a fi mai puțin poluante pe parcursul întregului lor ciclu de viață**, cu accent pe produsele și serviciile care beneficiază de **eticheta ecologică a UE**, inclusiv servicii de cazare turistică și substanțele chimice și materialele mai puțin toxice⁷². Acest lucru le va furniza oamenilor mai multe oferte și informații cu privire la opțiunile mai curate.

3. CREAREA, CU PARTICIPAREA TUTUROR, A TRANSFORMĂRILOR PENTRU REDUCEREA LA ZERO A POLUĂRII

3.1. Asigurarea unei puneri în aplicare și a unei respectări mai stricte a legislației

Potrivit celei de a doua evaluări a punerii în aplicare a politicilor de mediu⁷³, lacunele actuale în ceea ce privește punerea în aplicare a legislației de mediu a UE costă societatea în total aproximativ 55 de miliarde EUR anual, 69 % din acest cost datorându-se punerii insuficiente în aplicare a legislației privind aerul, zgomotul, apa și emisiile/accidentele industriale⁷⁴.

Comisia își va concentra din ce în ce mai mult eforturile de punere în aplicare și de **asigurare a respectării legislației** pentru a garanta că toate legile UE în materie de prevenire a poluării sunt efectiv respectate și aduc beneficiile preconizate pentru mediu și sănătate. Aceasta include colaborarea în amonte cu statele membre pentru a asigura transpunerea rapidă și exactă și promovarea tuturor instrumentelor disponibile.

Pentru a îmbunătăți respectarea de către toate autoritățile naționale relevante a legislației UE în materie de prevenire a poluării, Comisia:

- va promova colaborarea consolidată între autoritățile naționale și **rețelele europene ale agențiilor de mediu, inspectorii, auditorii, poliția, procurorii și judecătorii** în cadrul **Forumului privind conformarea cu legislația de mediu și guvernarea de mediu**⁷⁵, în vederea dezvoltării de noi acțiuni comune de-a lungul lanțului de asigurare a conformității;
- va reuni autoritățile de mediu și alte autorități de aplicare a legii (de exemplu, cele responsabile cu legislația UE în domeniul transporturilor, al energiei, al agriculturii, al pescuitului, al supravegherii maritime sau al protecției consumatorilor) pentru a face schimb de bune practici și pentru a **elabora acțiuni transsectoriale de asigurare a conformității în contextul toleranței zero față de poluare la nivel național și transfrontalier**;
- va îmbunătăți cadrul juridic orizontal prin consolidarea **Directivei privind infracțiunile împotriva mediului**⁷⁶;

⁷² În sinergie, după caz, cu Pactul climatic european și cu alte inițiative relevante.

⁷³ COM(2019) 149.

⁷⁴ COWI/EUNOMIA (2019): „The costs of not implementing EU environmental law” (Costurile nepunerii în aplicare a legislației de mediu a UE), raport final de studiu.

⁷⁵ COM(2018) 10.

⁷⁶ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12779-Infracțiuni-impotriva-mediului-imbunatatirea-normelor-UE-privind-protectia-mediului-prin-intermediul-dreptului-penal_ro.

- va evalua, până în 2023, **adecvarea pentru utilizare a Directivei privind răspunderea pentru mediul înconjurător (ELD)**⁷⁷, inclusiv aspectele legate de poluare, și va efectua revizuirea acesteia, dacă este cazul;
- va avea în vedere elaborarea unor **dispoziții standardizate privind asigurarea respectării** noilor propuneri legislative și va monitoriza aplicarea proporțională și disuasivă a clauzelor de penalizare în vigoare;
- va încuraja aplicarea, în toate statele membre, a **inspecțiilor existente și a altor verificări ale conformității și a clauzelor de penalizare** și va evalua posibilitățile de îmbunătățire a acestora, după caz;
- va promova utilizarea **tehnologiilor de vârf** pentru a stimula capacitățile naționale de monitorizare și verificare a conformității.

Societatea civilă joacă un rol important în calitate de organism de supraveghere a conformității. Comisia va evalua și, după caz, va consolida dispozițiile privind participarea publicului și accesul la justiție, în conformitate cu **comunicarea sa privind accesul la justiție în probleme de mediu**⁷⁸. Avertizorii de integritate sunt, de asemenea, protejați atunci când raportează încălcări ale legislației UE în materie de poluare⁷⁹.

De asemenea, Comisia va acorda atenție sistemelor naționale, astfel încât acestea să le permită judecătorilor să garanteze **dreptul persoanelor fizice și al ONG-urilor la o cale de atac eficientă** în temeiul legislației UE, în conformitate cu Regulamentul Aarhus revizuit⁸⁰.

Inițiativa emblematică 5: Aplicarea, cu participarea tuturor, a obiectivului de reducere la zero a poluării

Începând din 2022, Comisia va reuni autoritățile de mediu și alte autorități de aplicare a legii (de exemplu, cele responsabile cu legislația UE în domeniul transporturilor, al energiei, al agriculturii sau al protecției consumatorilor) pentru a iniția schimbul de bune practici și pentru a încuraja statele membre să elaboreze **acțiuni transsectoriale de asigurare a conformității în contextul toleranței zero față de poluare** la nivel național și transfrontalier. Oamenii vor beneficia în cele din urmă de aer, ape și soluri mai curate, precum și de un nivel mai redus de zgomot, datorită unei mai bune aplicări a legislației în materie de poluare.

3.2. Stimularea schimbării în întreaga societate pentru reducerea la zero a poluării

Obiectivul ambițios de reducere la zero a poluării necesită **acțiuni colective și schimbări colective**, deoarece poluarea rezultă din activități multiple în majoritatea sectoarelor economice, este reglementată de autoritățile internaționale, europene, naționale, regionale și locale și, în cele din urmă, afectează toate persoanele și mediul din întreaga lume. **Fiecare entitate are propriul său rol.**

Pentru **întreprinderi și guverne**, obiectivul de reducere la zero a poluării oferă o oportunitate importantă de inovare prin investiții în tehnologii, produse și servicii curate. **Investițiile private** reprezintă o pârghie esențială. În 2019, s-au emis cu 51 % mai multe obligațiuni ecologice decât în 2018 (cu o valoare totală de 257,7 miliarde USD), în principal ca urmare a creșterii absorbției în UE⁸¹. Punerea în aplicare a criteriilor de mediu (protecția apei, prevenirea și controlul

⁷⁷ Directiva 2004/35/CE.

⁷⁸ COM(2020) 643.

⁷⁹ Directiva (UE) 2019/1937.

⁸⁰ COM(2020) 642.

⁸¹ Utilizarea veniturilor obținute până în prezent deservește în mod predominant energia, clădirile și transporturile (peste 80 %); ponderea apei este de 9 %, iar deșeurile și utilizarea terenurilor reprezintă împreună aproximativ 6 %. Sursa: DG ENV, analiză internă actualizată ultima dată în iulie 2020, având la bază Climate Bonds Initiative: 2019

poluării, economia circulară și biodiversitatea) în temeiul **Regulamentului privind taxonomia în materie de durabilitate**⁸² va reprezenta o ocazie importantă de a sprijini această tendință încurajatoare. Pentru a ajuta întreprinderile și guvernele să măsoare performanța economică a proiectelor și a modelelor lor de afaceri prin reflectarea valorii reale a naturii, Comisia va continua să sprijine **practicile standardizate de contabilizare a capitalului natural** și o raportare de mediu mai strictă, astfel cum se prevede în propunerea de **directivă privind raportarea sustenabilă a întreprinderilor**⁸³ și, după caz, va promova prevenirea poluării ca parte a evaluării sustenabilității pentru proiectele mari sprijinite de InvestEU. Acest lucru ar trebui să contribuie la asigurarea faptului că aspectele legate de aer, apă și sol sunt reflectate în mod adecvat în dezvoltarea de practici standardizate la nivelul întreprinderilor, al proiectelor, al produselor și al guvernelor și sunt promovate în cadrul parteneriatelor public-privat⁸⁴.

UE va continua să promoveze la nivel internațional o agendă privind finanțarea verde pentru a mobiliza capital privat pentru investiții durabile din punctul de vedere al mediului, care să sprijine obiectivele de reducere la zero a poluării, inclusiv prin intermediul **Platformei internaționale privind finanțarea durabilă**. Aceasta va colabora cu statele membre, cu **Banca Europeană de Investiții și cu alte instituții financiare internaționale (IFI) relevante** pentru a mobiliza instrumente precum Fondul european pentru dezvoltare durabilă + în vederea dezvoltării în continuare și a sporirii investițiilor în prevenirea poluării⁸⁵. Începând din 2022, Comisia se va asigura că, atunci când **recompensează antreprenorii** (de exemplu, prin intermediul Premiilor europene pentru mediu acordate întreprinderilor), eforturile lor de reducere la zero a poluării sunt recunoscute și făcute publice în mod corespunzător. Acest lucru va ajuta întreprinderile care dețin calitatea de lideri în această privință să își consolideze poziția pe piață, evidențiind în același timp performanța acestora în materie de poluare pentru clienții lor viitori.

De asemenea, vor fi necesare **fonduri publice**, alături de investiții private, având în vedere că realizarea obiectivelor de mediu convenite va necesita investiții suplimentare în întreaga UE, cu valori cuprinse între 100 și 150 miliarde EUR în fiecare an până în 2030, din care o parte semnificativă se va aloca pentru investițiile în prevenirea și controlul poluării⁸⁶. Reexaminarea viitoare a cadrului de guvernare economică va include o trimitere la investițiile publice verzi în contextul calității finanțelor publice. **Cadrul financiar multianual 2021-2027 și NextGenerationEU** vor oferi, de asemenea, sprijin financiar pentru reducerea și controlul poluării prin intermediul politicii de coeziune, al planurilor naționale din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și al altor strategii naționale relevante, precum planurile strategice naționale din cadrul politicii agricole comune, care pot încuraja punerea în aplicare a practicilor agricole benefice. Comisia va continua să colaboreze cu statele membre pentru a dezvolta și a îmbunătăți în continuare **serviciile naționale de consiliere pentru fermieri** în vederea consolidării capacităților pentru practici mai puțin poluante, în special pentru a reduce emisiile de amoniac și de nitrați. **Planurile naționale de redresare și reziliență** reprezintă un instrument de abordare a provocărilor și de valorificare a beneficiilor tranziției verzi și digitale, care pot include prevenirea și reducerea poluării, în special cele identificate în recomandările specifice fiecărei țări. În conformitate cu Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență,

Green Bond Market Summary (Inițiativa privind obligațiunile climatice: rezumatul privind piața obligațiunilor ecologice pentru anul 2019).

⁸² Regulamentul (UE) 2020/852.

⁸³ COM(2021) 189.

⁸⁴ Acțiunile se vor combina cu acțiunile de contabilizare a capitalului natural anunțate în Pactul verde european.

⁸⁵ În special pe baza experiențelor de succes în contextul Platformei de investiții pentru politica de vecinătate, al Cadrului de investiții pentru Balcanii de Vest, al Programului de investiții pentru eliminarea principalelor surse de poluare din Mediterană, al Parteneriatului pentru mediu al dimensiunii nordice sau al inițiativei „Oceane curate”.

⁸⁶ COM(2020) 21, SWD(2020) 98.

Comisia va evalua planurile în raport, printre altele, cu obiectivele dublei tranziții digitale și verzi. Finanțarea în cadrul politicii de coeziune va contribui în mod substanțial la atingerea obiectivului de reducere la zero a poluării prin investiții, printre altele, în eficiența energetică, energia din surse regenerabile, tratarea apelor reziduale, gestionarea deșeurilor, măsuri privind calitatea aerului, transportul urban durabil și infrastructura verde. Acest lucru va sprijini acțiuni atât la nivel național, cât și la nivel regional și local. De asemenea, Comisia este pregătită să sprijine statele membre prin intermediul **Instrumentului de sprijin tehnic** pentru a oferi sprijin tehnic reformelor legate de poluare derulate în statele membre ale UE, care pot fi finanțate prin mijloace naționale sau fonduri UE. În plus, Comisia elaborează o viziune pe termen lung pentru zonele rurale, care își propune să contribuie prin acțiuni concrete și la reducerea emisiilor.

Programul Orizont Europa va sprijini cu prioritate **cercetarea și inovarea specifice relevante pentru obiectivul ambițios de reducere la zero a poluării**. Principalele inițiative strategice sunt misiunile⁸⁷ și parteneriatele⁸⁸, cum ar fi misiunile propuse pentru „ocean, mări și ape de coastă și continentale sănătoase”⁸⁹ și „sănătatea solului și alimentele”⁹⁰ și misiunea pentru „orașe inteligente și neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei”, alături de parteneriatele pentru evaluarea riscurilor aferente substanțelor chimice (PARC), transformarea industriei prelucrătoare din Europa („*Processes4Planet*”), securitatea apei pentru planetă („*Water4All*”), „transportul pe apă cu emisii zero” (ZEW) sau „către un transport rutier cu emisii zero” (ZZERO). În plus, Orizont Europa va continua să sprijine cercetarea privind poluanții și tipurile de poluare care generează noi preocupări, cum ar fi **poluarea luminoasă** și impactul acesteia asupra biodiversității sau poluarea cu **nanoparticule**.

Un potențial inovator semnificativ rezultă din ce în ce mai mult din **soluțiile digitale de reducere a poluării**, care adesea aduc beneficii și altor obiective ale Pactului verde⁹¹. Acestea pot accelera tranziția către reducerea la zero a poluării, dar necesită decizii în timp util pentru a valorifica oportunitățile, reducând în același timp riscurile. De exemplu, dezvoltarea unor **instrumente digitale specifice pentru a-i ajuta pe fermieri să își reducă amprenta de mediu** datorită cerințelor ușor de vizualizat în temeiul legislației UE ar putea reduce în mod semnificativ impactul poluant al unora dintre activitățile lor. La un nivel mai general, pentru a îmbunătăți disponibilitatea datelor din sectorul public și privat și pentru a ajuta întreprinderile, factorii de decizie, cercetătorii și cetățenii să înțeleagă și să vizualizeze mai bine poluarea, **datele relevante pentru obiectivul ambițios de reducere la zero a poluării**⁹² vor fi partajate în mod deschis în cadrul spațiului de date al Pactului verde⁹³. **Programul european de observare a Pământului (programul Copernicus)** va reprezenta un element esențial pentru inițiativa UE „**Destinația Pământ**”, oferind volume mari de date și informații de observare și monitorizare a Pământului. Comisia a anunțat, de asemenea, o inițiativă „**GreenData4All**”⁹⁴ de modernizare, diseminare activă și partajare a datelor publice și private în sprijinul obiectivelor Pactului verde,

⁸⁷ https://ec.europa.eu/info/horizon-europe/missions-horizon-europe_en.

⁸⁸ https://ec.europa.eu/info/horizon-europe/european-partnerships-horizon-europe_en.

⁸⁹ De exemplu, această misiune privind oceanele va aborda gunoaiile de plastic, microplasticele, substanțele chimice, nutrienții și zgomotul subacvatic.

⁹⁰ De exemplu, această misiune va aborda poluarea solului în zonele rurale și urbane și refacerea siturilor contaminate și va promova adoptarea pe scară largă a practicilor de reducere a pesticidelor și a nutrienților.

⁹¹ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2021) 141; trebuie reținut faptul că, de exemplu, serviciile din cadrul programului Copernicus furnizează deja date și informații privind calitatea aerului, apele dulci, mările și solurile.

⁹² Pe baza platformelor și a inițiativelor deja existente, precum Rețeaua europeană de observare și date privind mediul marin (EMODnet), Platforma de informare pentru monitorizarea chimică (IPChem), precum și tabloul de bord privind componenta *in situ* și serviciul de supraveghere maritimă ale programului Copernicus.

⁹³ COM(2020) 66.

⁹⁴ Astfel cum se prevede în strategia europeană privind datele; a se vedea portalul „Exprimați-vă părerea!”.

pe baza progreselor realizate în temeiul Directivei INSPIRE⁹⁵ și cu includerea Directivei privind accesul publicului la informațiile despre mediu⁹⁶. În plus, de pildă, prin intermediul orașelor și al comunităților inteligente din cadrul programului Europa digitală, Comisia va investi în testarea și implementarea soluțiilor digitale pentru reducerea la zero a poluării, precum și în dezvoltarea de **gemeni digitali ai orașelor** – modele virtuale de orașe – care vor ajuta orașele să facă față provocărilor complexe în materie de mediu și de planificare⁹⁷.

În completarea eforturilor depuse în cadrul Pactului climatic european⁹⁸, Comisia va oferi oamenilor noi posibilități de a afla mai multe lucruri despre poluare și de a lua măsuri. Vor fi dezvoltate materiale informative și aplicații specifice, începând cu **aplicația pentru Indicele privind calitatea aerului**⁹⁹, care facilitează accesul la date disponibile în timp real și comparabile la nivelul UE, precum și **calculatorul amprentei consumatorilor**¹⁰⁰, care le va permite oamenilor să își evalueze propriile amprente de consum. Activitățile de comunicare dedicate reducerii la zero a poluării organizate alături de organizațiile partenere vor include seturi educaționale, promovarea activităților dedicate reducerii la zero a poluării pentru publicul larg, studenți și grupurile vulnerabile.

În mod evident, transformările pentru reducerea la zero a poluării nu necesită numai finanțare și tehnologii, ci și persoane calificate care să le utilizeze în mod optim. Acest lucru este valabil nu doar pentru competențele digitale. Comisia va pune în aplicare **Agenda pentru competențe**¹⁰¹, printre altele, prin sprijinirea dezvoltării **unui ansamblu de competențe ecologice de bază pentru piața muncii**, care să orienteze formarea la nivelul întregii economii în vederea creării unei generații de profesioniști sensibilizați la problemele din domeniul climei, al mediului și al sănătății, precum și a unei generații de operatori economici ecologici. În plus, Comisia va asigura o adoptare pe scară largă a unor **module de formare adaptate la nivelul UE pentru lucrătorii din sectorul asistenței medicale și al altor servicii de asistență socială**, pentru a îmbunătăți capacitatea acestora de a face față riscurilor de mediu, asigurând, în același timp, o adoptare pe scară largă, la nivelul UE, a celor mai bune practici actualizate periodic pentru a înregistra progrese concrete în ceea ce privește identificarea și reducerea expunerii grupurilor vulnerabile la riscurile de mediu.

Pentru a contribui la asigurarea faptului că tranziția verde și durabilitatea fac parte din programa școlară, la sfârșitul anului 2021, Comisia va propune o recomandare a Consiliului privind **educația pentru durabilitatea mediului și un cadru european al competențelor pentru schimbările climatice și dezvoltarea durabilă**. Lansată în decembrie 2020, **Coaliția „Educația pentru climă”** va sprijini soluții inovatoare împreună cu cadrele didactice și elevii, inclusiv în ceea ce privește dezvoltarea competențelor verzi. **Programul Erasmus +** va consolida dimensiunea verde în educație și formare și va spori numărul oportunităților de mobilitate în domenii de studiu verzi orientate spre viitor, cum ar fi urbanismul, durabilitatea și inovarea sau știința, tehnologia, ingineria și matematica (STEM).

Orașele și regiunile se află în prima linie în ceea ce privește punerea în aplicare a legilor, politicilor și programelor relevante din perspectiva poluării. Multe orașe iau deja măsuri sporite,

⁹⁵ Directiva 2007/2/CE.

⁹⁶ Directiva 2003/4/CE.

⁹⁷ A se vedea Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2021) 141.

⁹⁸ COM(2020) 788; de exemplu, „[d]ialogurile online interactive cu cetățenii [...] vor invita participanții să contribuie [...] la ceea ce înseamnă o Europă cu emisii zero și poluare zero pentru comunitatea lor și pentru viața lor de zi cu zi”.

⁹⁹ Utilizarea unor date „actualizate” privind calitatea aerului, raportate oficial, completate, după caz, cu date modelate privind calitatea aerului furnizate de serviciul Copernicus de monitorizare a atmosferei (CAMS).

¹⁰⁰ Instrumentul este programat să fie disponibil până în T2-2021 la adresa <https://eplca.jrc.ec.europa.eu/ConsumerFootprint.html>.

¹⁰¹ COM(2020) 274.

cele mai avansate dintre acestea fiind implicate în rețelele **Capitala europeană verde** și **Frunza verde (Green Leaf)**. Cu toate acestea, numeroase orașe încă se străduiesc să abordeze în mod suficient problema poluării. De exemplu, standardele UE privind calitatea aerului sunt încă încălcate în peste 100 de orașe din UE. Comisia va continua să încurajeze, să motiveze și să colaboreze cu orașele, în special în cadrul recentului **Acord privind orașele verzi**, astfel încât acestea să se angajeze să își intensifice acțiunile la nivel local privind aerul, zgomotul, apa, natura și biodiversitatea, economia circulară și deșeurile¹⁰². **Misiunea propusă privind orașele** din cadrul programului Orizont Europa va sprijini, printr-o abordare bazată pe cerere și transsectorială, aliniată la obiectivul ambițios de reducere la zero a poluării, 100 de orașe în tranziția lor către neutralitatea climatică până în 2030, pentru a inspira alte orașe europene să devină neutre din punct de vedere climatic până în 2050 și să contribuie în mod substanțial la reducerea poluării urbane.

Inițiativa emblematică 6: Prezentarea unor soluții de reducere la zero a poluării pentru clădiri

Începând din 2022, Comisia va prezenta, pornind de la strategia privind valul de renovări ale clădirilor și de la inițiativa noul Bauhaus european, **modul în care proiectele imobiliare și utilizarea gemenilor digitali ai orașelor pot contribui, de asemenea, la atingerea obiectivelor de reducere la zero a poluării** prin aplicarea unor principii bazate pe estetic, durabilitate și apropiere. Aceste rezultate vor contribui, de asemenea, la punerea în aplicare a Directivei privind eficiența energetică, prin îmbunătățirea locuințelor și reducerea poluării provenind de la, din interiorul și din jurul clădirilor, precum și prin economisire.

Inițiativa emblematică 7: Laboratoare vii pentru soluții digitale ecologice și reducerea inteligentă la zero a poluării

În 2021, Comisia va lansa, împreună cu partenerii săi, laboratoare vii¹⁰³ pentru soluții digitale ecologice și reducerea inteligentă la zero a poluării în vederea colaborării cu autoritățile regionale și locale (de exemplu, prin intermediul comunității Living-in.eu) și cu alte părți interesate cu scopul de a sprijini **elaborarea de acțiuni la nivel local pentru transformarea verde și digitală**¹⁰⁴, care să contribuie la Coaliția europeană digitală verde¹⁰⁵ și la Pactul climatic european. Până în 2023, membrii laboratoarelor vii vor elabora recomandări privind utilizarea soluțiilor digitale care respectă clima și mediul pentru a accelera eforturile de reducere la zero a poluării, cu un accent deosebit pe implicarea cetățenilor.

3.3. Promovarea schimbării la nivel mondial pentru reducerea la zero a poluării

Poluarea nu se oprește la frontiere. Astfel, UE va promova astfel obiectivul ambițios de reducere la zero a poluării pentru un mediu fără substanțe toxice în cadrul acțiunilor sale externe, inclusiv în ceea ce privește diplomația Pactului verde și investițiile, furnizând know-how și resurse financiare pentru a extinde parteneriatele și acțiunile internaționale în și cu țările terțe.

¹⁰² https://ec.europa.eu/environment/topics/urban-environment/green-city-accord_en.

¹⁰³ Pe baza experiențelor la nivelul UE (de exemplu, Rețeaua europeană a laboratoarelor vii) sau la nivel de stat membru (de exemplu, Agenda de politică digitală pentru mediu din Germania); laboratoarele vii își propun să integreze procesele de cercetare și inovare în comunitățile și mediile din viața reală. Acestea funcționează ca intermediari în rândul cetățenilor, al organizațiilor de cercetare, al întreprinderilor, al orașelor și al regiunilor pentru crearea în comun de valori, crearea rapidă de prototipuri sau validare pentru a extindea inovației și dezvoltarea mediului de afaceri.

¹⁰⁴ A se vedea Concluziile Consiliului Mediu pentru 2020: „Digitalizarea în favoarea mediului”.

¹⁰⁵ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/companies-take-action-support-green-and-digital-transformation-eu>.

În conformitate cu cele mai recente strategii de orientare și regionale¹⁰⁶, UE va coopera îndeaproape cu **partenerii implicați în procesul de extindere și cu vecinii noștri cei mai apropiați** din sud și din est, precum și cu Regatul Unit și partenerii AELS, în ceea ce privește provocările legate de poluare, nu în ultimul rând pentru ratificarea și punerea în aplicare efectivă a acordurilor multilaterale relevante privind poluarea. Cooperarea cu țările nordice care nu sunt membre ale UE, SUA, Canada și Rusia va fi, de asemenea, importantă, inclusiv continuarea colaborării în cadrul forurilor internaționale relevante, pentru a proteja mai bine mediul fragil din regiunea arctică împotriva daunelor cauzate de poluare. În special, UE va promova **cooperarea internațională în domeniul politicilor privind carbonul negru**¹⁰⁷ pentru a reduce impactul schimbărilor climatice și a îmbunătăți calitatea aerului.

De asemenea, UE va colabora cu **parteneri internaționali majori**, în special în cadrul G20 și al vastei sale rețele de acorduri comerciale bilaterale, pentru a promova o agendă globală privind reducerea la zero a poluării, cu accent pe sănătate și prevenirea poluării, și va depune eforturi în vederea creării de oportunități de piață pentru tehnologii, bunuri, servicii și investiții verzi. Aceasta va promova obiectivul ambițios de reducere la zero a poluării și prin politici de dezvoltare și de investiții, va evalua impacturile legate de poluare în cadrul inițiativelor în domeniul politicii comerciale și al acordurilor de liber schimb și va consolida punerea în aplicare și asigurarea respectării capitolelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă.

La nivel multilateral, UE:

- va continua să sprijine acțiunile internaționale pentru reducerea la zero a poluării și punerea în aplicare a principiului „poluatorul plătește”¹⁰⁸, în conformitate cu obiectivele de dezvoltare durabilă și ca urmare a rezoluțiilor Adunării Organizației Națiunilor Unite pentru Mediu¹⁰⁹, în special a planului de punere în aplicare „Către o planetă fără poluare”¹¹⁰ și a Misiunii inovare¹¹¹;
- va continua să conducă activitățile de elaborare a unui cadru internațional ambițios pentru perioada de după 2020 pentru buna gestionare a substanțelor chimice și a deșeurilor;
- va consolida acțiunile întreprinse în temeiul Convențiilor de la Basel, Rotterdam, Stockholm și Minamata privind deșeurile de echipamente electrice și electronice, substanțele chimice periculoase, poluanții organici persistenti și mercurul;
- va promova încheierea unui acord mondial privind materialele plastice¹¹².

UE va urmări, de asemenea, să se asigure că poluarea este abordată în mod eficace ca parte a unui **cadru global ambițios privind biodiversitatea pentru perioada de după 2020**, în cadrul celei de a 15-a Conferințe a părților la Convenția privind diversitatea biologică.

Comisia va încuraja țările partenere să își îmbunătățească propriile cadre de politică și de reglementare și va institui **stimulente adecvate pentru reducerea poluării**, în special prin integrarea preocupării pentru mediu în procesul de stabilire a bugetelor și prin utilizarea taxelor de mediu¹¹³. În plus, viitoarea inițiativă privind guvernarea corporativă sustenabilă va introduce

¹⁰⁶ A se vedea COM(2020) 641, SWD(2020) 223, JOIN(2020) 7, JOIN(2021) 2.

¹⁰⁷ Carbonul negru, cunoscut în general sub denumirea de funingine, este o mică particulă formată prin arderea incompletă a combustibililor fosili, a combustibililor amestecați și sintetici și a biomasei.

¹⁰⁸ COM(2020) 313.

¹⁰⁹ Rezoluții privind, de exemplu, poluarea aerului, a apei și a solului, substanțe chimice și deșeuri, deșeuri marine și produse din plastic de unică folosință;

¹¹⁰ <https://www.unenvironment.org/ietc/resources/publication/towards-pollution-free-planet>.

¹¹¹ <http://mission-innovation.net/>.

¹¹² Cf. COM(2020) 98 final.

¹¹³ În multe țări în curs de dezvoltare, creșterea volumului de venituri colectate prin intermediul taxelor pentru poluare poate reduce dependența statului de ajutoare și de finanțarea prin îndatorare și sprijini mobilizarea resurselor interne pentru serviciile publice. Având în vedere că taxele de mediu sunt mai greu de evitat decât, de

obligații de diligență în cadrul lanțurilor valorice economice, inclusiv în ceea ce privește impactul asupra mediului legat de operațiunile comerciale. .

Comisia va intensifica integrarea obiectivului ambițios de reducere la zero a poluării în programele de acțiuni externe ale UE care sprijină tranziția către economii circulare și cu emisii scăzute, dezvoltarea urbană durabilă, energia curată și soluțiile de gătit curat, apa și salubritatea, acțiunile în domeniul climei și al mediului, sănătatea, mobilitatea durabilă și agricultura. De asemenea, Comisia își va consolida cooperarea cu partenerii internaționali pentru a garanta siguranța produselor exportate către piețele online și offline ale UE pentru consumatori.

Comisia va explora modalități de a promova o **agendă mai puternică în materie de sănătate și poluare la nivel internațional**, inclusiv prin acordarea unei atenții sporite factorilor determinanți ai bolilor netransmisibile din punctul de vedere al mediului în programele de sănătate finanțate de UE. În plus, Comisia va colabora cu organizațiile de tip tripartit plus (OMS, FAO, OIE, UNEP) pentru a ajunge la un consens reînnoit la nivel mondial și eficace asupra conceptului „O singură sănătate” în ceea ce privește privind poluarea mediului.

Comisia va sprijini **acțiunile la nivel mondial privind exportul de vehicule scoase din uz (VSU)** și de vehicule uzate și va încuraja adoptarea unor norme mai stricte privind importurile celor mai poluante vehicule uzate, în special în Africa. În conformitate cu angajamentele internaționale ale UE, Comisia va propune, de asemenea, noi norme privind exporturile de VSU, în special pentru a diferenția mai bine autoturismele uzate de vehiculele scoase din uz și pentru a explora corelarea exporturilor de vehicule uzate cu respectarea cerințelor UE, de exemplu, în ceea ce privește inspecția tehnică auto și emisiile.

Deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE) și deșeurile de baterii se numără printre fluxurile de deșeuri cu cea mai rapidă creștere, în special în țările în curs de dezvoltare. Comisia va sprijini inițiativele, în special prin intermediul Convenției de la Basel, pentru a monitoriza mai bine comerțul internațional pentru aceste fluxuri de deșeuri și pentru a îmbunătăți gestionarea lor. În special, utilizarea sporită a autoturismelor, a energiei solare și a tehnologiei TIC a extins considerabil utilizarea **acumulatorilor cu plumb acid** în țările în curs de dezvoltare. Reciclarea lor adesea informală expune oamenii la poluarea nocivă cu plumb, care are un impact major asupra copiilor și a dezvoltării lor. Comisia va explora o **inițiativă globală** alături de parteneri internaționali pentru a pune capăt reciclării informale a acumulatorilor cu plumb acid uzați.

Inițiativa emblematică 8: Reducerea la minimum a amprentei de poluare externă a UE

Începând din 2021, Comisia va promova reducerea poluării globale la zero în toate forurile internaționale relevante și va colabora cu statele membre ale UE și cu părțile interesate pentru a reduce în mod semnificativ amprenta de poluare externă a UE, propunând în special, în concordanță cu angajamentele UE pe plan internațional, **restricționarea exportului anumitor produse care nu mai sunt permise pe piața UE, precum și al deșeurilor** care au un impact negativ asupra mediului în țările terțe. Acest lucru va reduce, în cele din urmă, amprenta de poluare globală a UE și va aduce beneficii sănătății cetățenilor din țările terțe și mediului.

3.4. Urmărirea progreselor, anticiparea tendințelor și integrarea obiectivului de reducere la zero a poluării

Pentru a integra monitorizarea diferitelor tipuri de poluare și pentru a evalua impactul lor asupra

exemplu, impozitul pe profit sau impozitul pe venit, acestea pot, de asemenea, consolida răspunderea statului, îmbunătăți civismul fiscal și consolida guvernarea fiscală. A se vedea

<https://www.oecd.org/environment/tools-evaluation/environmentaltaxation.htm>.

sănătății, a mediului, a economiei și a societății, Comisia, în parteneriat cu agențiile relevante ale UE¹¹⁴, va elabora un **cadru integrat de monitorizare și de perspectivă privind reducerea la zero a poluării**,¹¹⁵ ca parte a monitorizării mai ample a celui de al optulea program de acțiune pentru mediu. Este necesară o mai bună integrare a rezultatelor cercetărilor inovatoare relevante, cum ar fi cele privind biomonitorizarea umană¹¹⁶, expozomul¹¹⁷, sănătatea solului¹¹⁸ sau polenizatorii¹¹⁹, pentru a se asigura colectarea de date pe termen lung și pentru a contribui la eforturile prospective. Pentru a completa inițiativa de monitorizare și de evaluare prospectivă a reducerii la zero a poluării, cu accent pe impactul asupra sănătății, AEM va elabora un „**Atlas european privind mediul și sănătatea**”, care va putea, de asemenea, să contribuie ulterior la „Observatorul european al climei și sănătății”¹²⁰.

Cadrul de monitorizare și de perspectivă privind reducerea la zero a poluării

Monitorizarea integrată a poluării va sprijini în mod substanțial o mai bună guvernare privind reducerea la zero a poluării, oferind noi perspective asupra nivelurilor și a impacturilor globale ale poluării și urmărind dacă punerea în aplicare a politicilor este pe calea cea bună în vederea atingerii obiectivelor convenite la nivelul UE și la nivel național, de asemenea ca parte a evaluărilor periodice ale punerii în aplicare a politicilor de mediu și a monitorizării PAM 8. **Perspectiva privind reducerea la zero a poluării** va analiza sinergiile și compromisurile dintre diferitele politici ale UE, va contribui la transpunerea „alertelor timpurii” în recomandări privind poluanții care prezintă motive de îngrijorare crescândă, pe baza celor mai recente descoperiri ale cercetărilor (de exemplu, în ceea ce privește particulele ultrafine sau poluarea luminoasă). Primul raport prospectiv și de monitorizare privind reducerea la zero a poluării este planificat pentru 2022.

Pe baza monitorizării și a evaluării prospective realizate, Comisia, în cooperare cu Comitetul Regiunilor, va înființa o **nouă Platformă a părților interesate privind reducerea la zero a poluării**, pentru a reuni părțile interesate și experții din diferite domenii de politică (de exemplu, sănătate, agricultură, cercetare și inovare, transporturi, digitalizare și mediu), pentru a integra în mod eficient agenda privind reducerea la zero a poluării, pentru a contribui la crearea unei participări comune, la promovarea colaborării și la promovarea soluțiilor și a acțiunilor integrate care maximizează sinergiile cu eforturile de decarbonizare și de redresare în urma pandemiei de COVID-19.

Aceasta va dezvolta și va face schimb de bune practici cu privire la subiecte transversale, precum finanțarea pentru inovare și crearea de locuri de muncă pentru reducerea la zero a poluării, stimularea producției și a consumului durabile și crearea de platforme tematice, cum ar fi un centru de soluții digitale verzi, un centru de tehnologie pentru un aer curat și un centru privind poluarea solului. Platforma părților interesate privind reducerea la zero a poluării va stabili, de asemenea, sinergii cu alte inițiative relevante, cum ar fi Pactul climatic european. Acest dialog periodic și interactiv și colaborarea cu statele membre, întreprinderile, organizațiile neguvernamentale, mediul academic și alte părți interesate vor contribui, de asemenea, la pregătirea celui de al doilea raport prospectiv și de monitorizare privind reducerea la zero a poluării până în 2024.

¹¹⁴ În special, Agenția Europeană de Mediu (AEM), Agenția Europeană pentru Produse Chimice (ECHA), Agenția Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA) și Agenția Europeană pentru Siguranța Maritimă (EMSA).

¹¹⁵ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2021) 140.

¹¹⁶ <https://www.hbm4eu.eu/>.

¹¹⁷ <https://www.humanexposome.eu/>.

¹¹⁸ Studiul-cadru privind utilizarea și ocuparea terenurilor.

¹¹⁹ Platforma UE de informare cu privire la polenizatori din cadrul Inițiativei UE privind polenizatorii, COM(2018) 395.

¹²⁰ <https://climate-adapt.eea.europa.eu/observatory>.

Inițiativa emblematică 9: Consolidarea centrelor de cunoștințe ale UE pentru reducerea la zero a poluării

Începând din 2021, Comisia va consolida rolul Agenției Europene de Mediu (AEM)¹²¹ și al Centrului Comun de Cercetare al Comisiei (JRC)¹²² în calitate de **centre de cunoștințe și de excelență** ale UE pentru monitorizarea și evaluarea prospectivă a reducerii la zero a poluării și va reuni actorii relevanți în cadrul Platformei părților interesate privind reducerea la zero a poluării, pentru a face schimb și cu privire la cele mai bune date disponibile **și pentru a informa publicul, în special prin intermediul viitoarei aplicații pentru Indicele privind calitatea aerului.**

4. CONCLUZII

Prezentul plan de acțiune vine într-un moment în care UE și-a stabilit obiectivul de a atinge neutralitatea climatică până în 2050 și a adoptat cu hotărâre din nou necesitatea de a trece la un model economic curat și circular, bazat pe ecosisteme naturale restaurate și sănătoase, pe stoparea declinului în continuare al biodiversității și pe un mediu sănătos și fără substanțe toxice pentru toți cetățenii săi. Acesta prezintă viziunea unei lumi fără poluare și combină toate eforturile în curs și cele planificate într-o strategie integrată care plasează prevenirea poluării pe primul loc. Având în vedere că multe direcții de lucru sunt în desfășurare sau încep să producă rezultate, până în 2025, Comisia va face un bilanț al gradului de punere în aplicare a acestui plan de acțiune, pe baza celui de al doilea raport prospectiv și de monitorizare privind reducerea la zero a poluării. Aceasta va identifica dacă sunt necesare acțiuni suplimentare pentru a aborda preocupările emergente și pentru a examina obiectivele, inițiativele emblematiche și acțiunile identificate până în prezent, astfel încât acest deceniu să înscrie UE pe calea către reducerea la zero a poluării ca o componentă-cheie a obiectivelor Pactului verde european.

¹²¹ În strânsă colaborare cu Agenția Europeană pentru Produse Chimice (ECHA), cu Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă (EMSA), cu Agenția Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA) și cu alte agenții relevante.

¹²² În strânsă colaborare cu alte departamente ale Comisiei, în special Eurostat.